

Rapportage Peiling nieuwkomers

In opdracht van: PO-Raad
Contactpersonen: Onika Pinkus

Utrecht, april 2016

DUO Onderwijsonderzoek
drs. Vincent van Grinsven
Henk Westerik

Postbus 681
3500 AR Utrecht

telefoon: 030 263 10 80

e-mail: info@duo-onderwijsonderzoek.nl

website: www.duo-onderwijsonderzoek.nl en www.onderwijsonderzoek.com

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
2	DOELSTELLINGEN	4
3	ONDERZOEKSOPZET	5
4	RESULTATEN	7
4.1	Aantallen nieuwkomers in het schooljaar 2015-2016.....	7
4.2	Bekostiging van het onderwijs aan de nieuwkomers.....	9
4.3	Aanvullende bekostiging van het onderwijs aan nieuwkomers.....	11
4.4	Stellingen over de aanvullende bekostiging van het onderwijs aan nieuwkomers.....	14
4.5	Oplossingen voor problemen met de bekostiging van het onderwijs aan nieuwkomers.....	15
4.6	Problemen bij het uitblijven van aanvullende bekostiging in het tweede jaar.....	16
4.7	Achtergrondvragen.....	17

1 INLEIDING

De PO-Raad vertegenwoordigt circa 900 schoolbesturen (circa 75% van het totaal aantal schoolbesturen) en circa 6.700 scholen (circa 90% van het totaal aantal scholen) in het basisonderwijs, het speciaal basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs.

De PO-Raad heeft ons gevraagd een onderzoek uit te voeren naar de bekostiging van opvang van nieuwkomers in het basisonderwijs.

In deze rapportage worden de resultaten van het onderzoek beschreven.

2 DOELSTELLINGEN

De doelstellingen van het onderzoek luiden:

-
- Inzicht krijgen in hoeveel nieuwkomers LOWAN scholen opvangen.
 - Inzicht krijgen in de LOWAN scholen (die nieuwkomers opvangen) zelf geld toeleggen op onderwijs aan deze kinderen en, zo ja, hoeveel dit naar schatting is in schooljaar 2015/2016.
 - Inzicht krijgen in hoeverre de LOWAN scholen nut en noodzaak zien van aanvullende bekostiging vanaf het 1e leerling (de bekostiging is nu vanaf de 4e leerling op een school) en hoeveel dit naar schatting in schooljaar 2015/2016 zou moeten zijn.
 - Inzicht krijgen in hoeverre de LOWAN scholen nut en noodzaak zien van een aanvullende bekostiging in het 2e jaar en hoeveel dit naar schatting in schooljaar 2016/2017 zou moeten zijn.
-

3 ONDERZOEKSOPZET

Onderzoeksdoelgroepen

Het onderzoek is online verricht onder de directeuren/contactpersonen van LOWAN scholen (opvangscholen die het onderwijs aan nieuwkomers verzorgen) voor zover ze primair onderwijs aanbieden. Voor het realiseren van de respons is gebruik gemaakt de gegevens van de scholen op de website van LOWAN en onze, DUO onderwijsdatabase die van (nagenoeg) alle scholen in het primair onderwijs de namen en e-mailadressen van de directeuren bevat.

Het veldwerk is uitgevoerd in de periode van 11 t/m 15 april 2016.

Het online veldwerk is als volgt verlopen:

- We hebben alle directeuren/contactpersonen van de LOWAN scholen een uitnodigingsmail gestuurd. Deze e-mail bevatte een link waarmee men direct in de online vragenlijst terecht kwam. De vragenlijst kon via de browser worden bekeken en ingevuld.
- Gezien de gewenste korte doorlooptijd van het veldwerk is na drie dagen een herinnering gestuurd naar degenen die op dat moment de vragenlijst nog niet hadden ingevuld.

De technische realisatie van het online onderzoek is door DUO Onderwijsonderzoek in eigen beheer uitgevoerd en gemanaged.

Respons

Voor het onderzoek hebben we 206 directeuren/contactpersonen van LOWAN-scholen (opvangscholen die het onderwijs aan nieuwkomers verzorgen) benaderd. Hiervan hebben 88 directeuren/contactpersonen de vragenlijst volledig ingevuld; een (relatief hoge) respons van 43%.

Als gevolg van non-respons heeft niet de gehele populatie (i.c. alle directeuren/contactpersonen van de LOWAN scholen) aan het onderzoek deelgenomen. Hierdoor moet er bij de interpretatie van de resultaten rekening worden gehouden met nauwkeurigheidsmarges.

De nauwkeurigheid van de resultaten wordt aangegeven met nauwkeurigheidsmarges die worden bepaald door:

- het aantal directeuren/contactpersonen van LOWAN (206 directeuren/contactpersonen);
- de netto-respons (88 directeuren/contactpersonen);
- het gevonden percentage (de uitkomst);
- het betrouwbaarheidsniveau.

Meestal wordt een betrouwbaarheidsniveau van 95% aangehouden, hetgeen inhoudt dat er een kans van 95% is dat de resultaten correct zijn.

In de onderstaande tabel is weergegeven met welke marges rond de uitkomsten/resultaten bij een betrouwbaarheidsniveau van 95% rekening moet worden gehouden, afhankelijk van de omvang van de netto respons. We zijn bij het berekenen van de nauwkeurigheidsmarges uitgegaan van een onderzoekspopulatie van N = 200 leden.

Tabel nauwkeurigheidsmarges

Netto respons	Uitkomst 50%-50%	Uitkomst 75%-25%	Uitkomst 90%-10%
50	12,0%	10,4%	7,2%
90	7,7%	6,6%	4,6%
100	6,9%	6,0%	4,2%
150	4,0%	3,5%	2,4%

Als toelichting geven we het volgende voorbeeld:

Bij een netto respons van 90 directeuren/contactpersonen dient bij een uitkomst/resultaat '90% van de directeuren/contactpersonen verwacht in het lopende schooljaar nog andere nieuwkomers met school op te vangen' en '10% niet' rekening te worden gehouden dat de werkelijke percentages liggen tussen respectievelijk:

- verwacht wel nog nieuwkomers op te vangen: tussen de 85,4% (90% -/ - 4,6%) en 94,6% (90% + 4,6%);
- verwacht geen problemen: tussen de 5,4% en 14,6%.

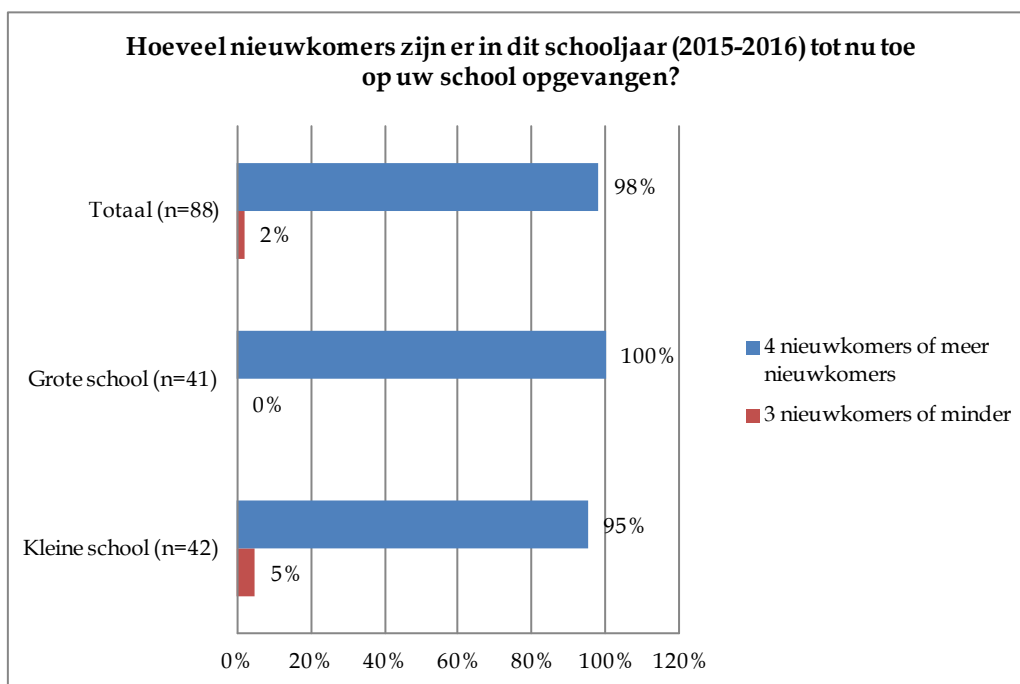
Vragenlijst

Voor het onderzoek is door de PO-Raad in overleg met ons een vragenlijst opgesteld. De vragenlijst bevat 16 vragen.

4 RESULTATEN

4.1 Aantallen nieuwkomers in het schooljaar 2015-2016

Op bijna alle LOWAN-scholen (98%) zijn in dit schooljaar (2015-2016) tot nu toe 4 of meer nieuwkomers opgevangen.

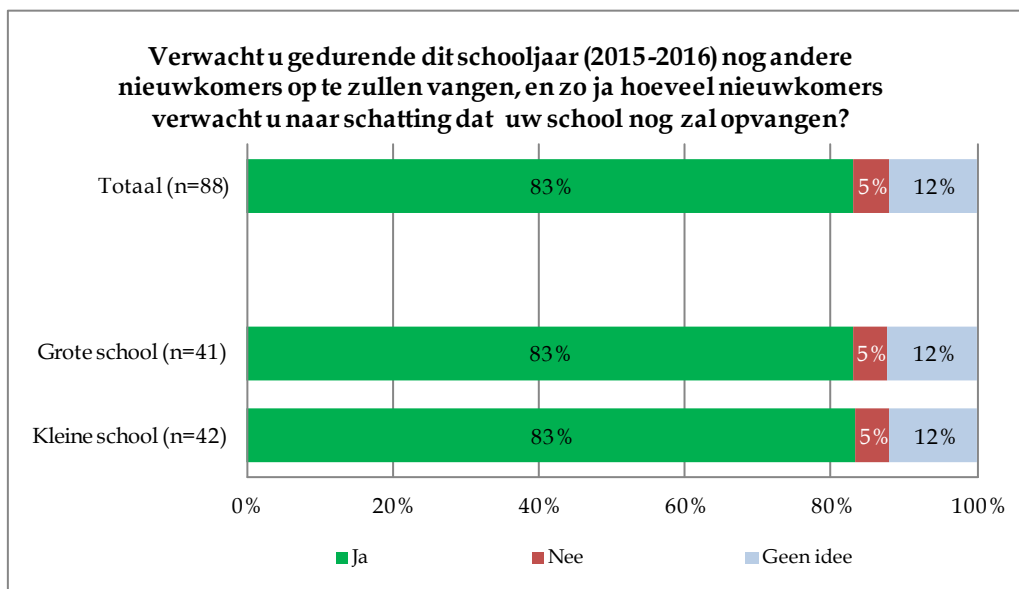

De LOWAN scholen hebben tot nu toe (in het schooljaar 2015-2016) gemiddeld circa 50 nieuwkomers opgevangen.

	Gemiddeld aantal opgevangen nieuwkomers (2015-2016)
Kleine scholen (200 of minder leerlingen)	48
Grote scholen (meer dan 200 leerlingen)	51

Vervolgens hebben we de directeuren/contactpersonen gevraagd of zij dit schooljaar nog andere nieuwkomers verwachten op te vangen.

Een ruime meerderheid (83%) verwacht dit schooljaar (2015-2016) nog andere nieuwkomers op te vangen.

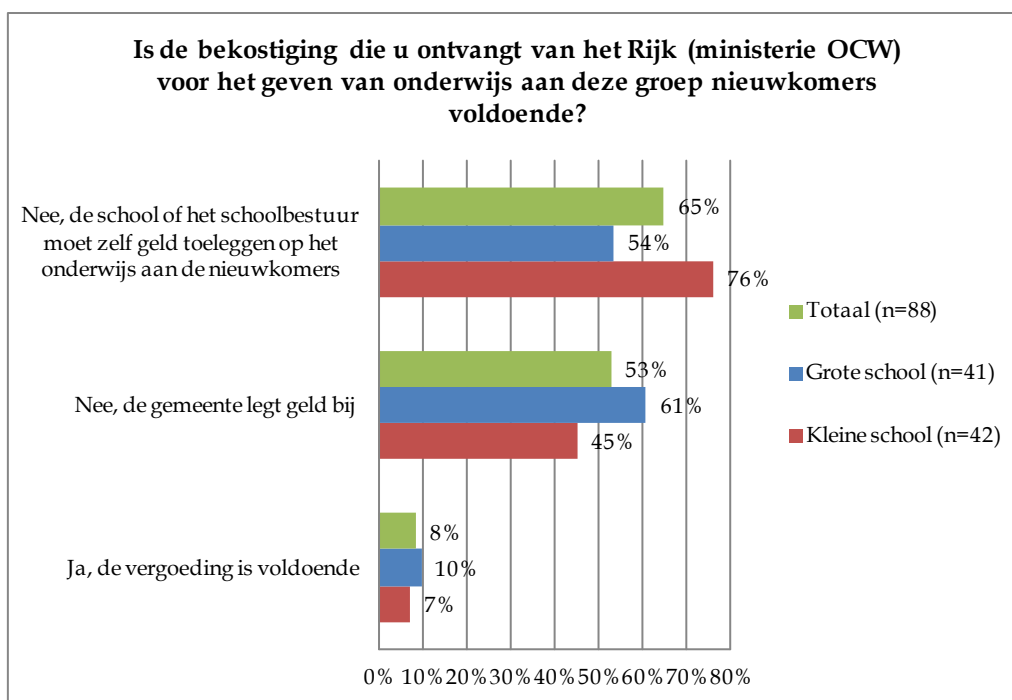

Gemiddeld verwachten LOWAN-scholen (die in het schooljaar 2015-2016 verwachten nog nieuwkomers te gaan opvangen = 83% van de scholen) nog circa 20 andere nieuwkomers op te vangen.

	Gemiddeld aantal opgevangen nieuwkomers (2015-2016)
Kleine scholen (200 of minder leerlingen)	22
Grote scholen (meer dan 200 leerlingen)	18

4.2 Bekostiging van het onderwijs aan de nieuwkomers

Tweederde van de directeuren/contactpersonen van de LOWAN-scholen (65%) geeft aan dat de bekostiging die zij ontvangen van het Rijk **niet** voldoende is voor het geven van onderwijs aan de groep nieuwkomers maar dat de school of het schoolbestuur hier zelf geld op moet toeleggen; de helft (53%) geeft aan dat de gemeente geld bij legt bij de bekostiging die wordt ontvangen van het Rijk. Volgens circa één op de tien directeuren/contactpersonen van de LOWAN-scholen (8%) is de vergoeding voldoende.

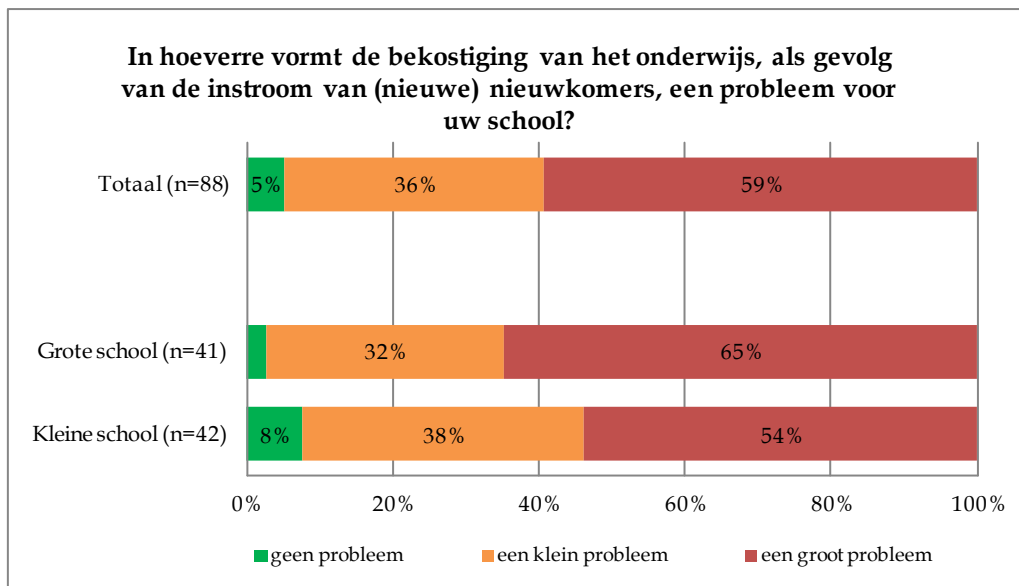

Gemiddeld wordt door de scholen circa € 850,- toegelegd op de vergoeding voor het onderwijs aan de nieuwkomers. Volgens de directeuren/contactpersonen die hebben aangegeven dat de gemeente heeft bijgedragen aan de vergoeding voor het onderwijs aan de nieuwkomers is gemiddeld circa € 1.750,- toegelegd.

	Totaal	Kleine scholen	Grote scholen
Toegelegd bedrag door school in euro's per leerling (opgevangen en op te vangen in 2015-2016)	€ 850	€ 900	€ 800
Toegelegd bedrag door gemeente in euro's per leerling (opgevangen en op te vangen in 2015-2016)	€ 1.750	€ 1.500	€ 1.900

Noot: de gemiddelde bijdragen moeten met enige terughoudendheid worden geïnterpreteerd daar van de bedragen genoemd door enkele directeuren/contactpersonen, ondanks de expliciete instructie, niet geheel duidelijk is of het bedragen in euro's betreft of duizendtallen.

Voor bijna alle LOWAN-scholen (95%) vormt de bekostiging van het onderwijs als gevolg van de instroom van nieuwkomers een klein (36%) tot een groot probleem (59%).

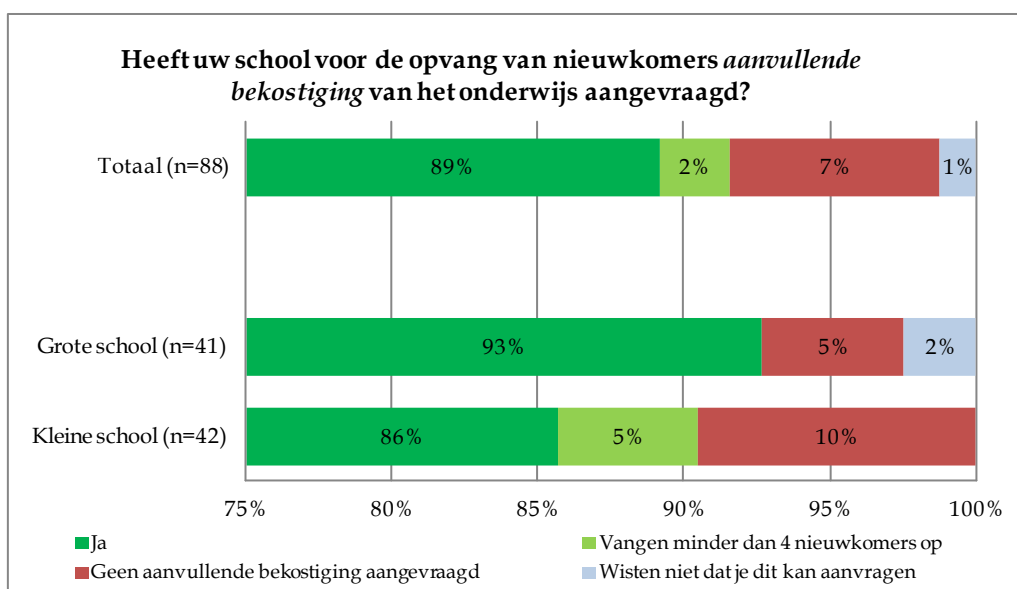

4.3 Aanvullende bekostiging van het onderwijs aan nieuwkomers

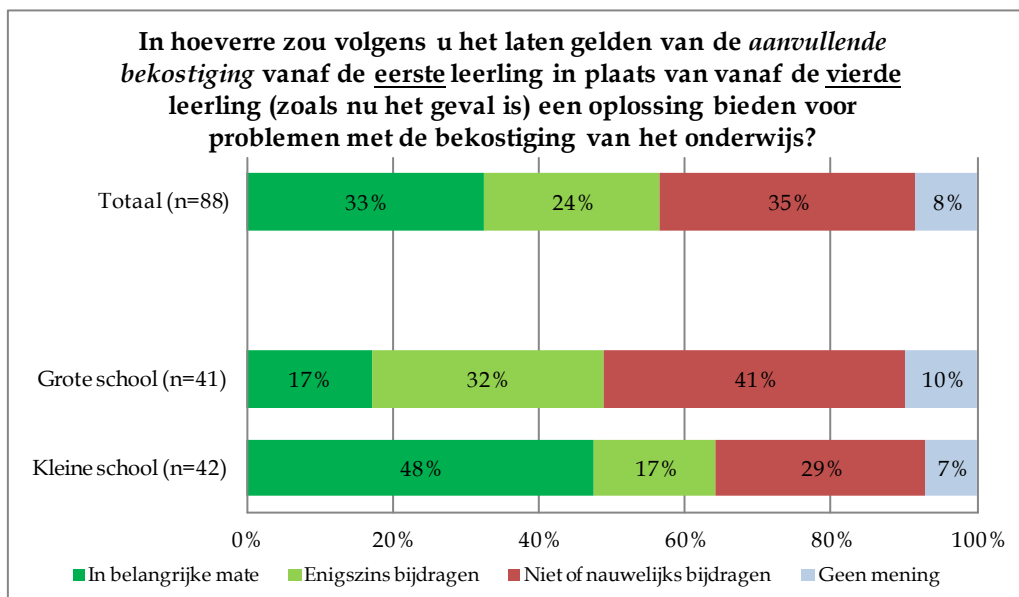
Na de directeuren/contactpersonen van de LOWAN-scholen de volgende informatie te hebben voorgelegd, hebben wij hun gevraagd of hun school aanvullende bekostiging van het onderwijs heeft aangevraagd:

“Naast de reguliere bekostiging wordt ook voorzien in de mogelijkheid van aanvullende bekostiging van het onderwijs. Momenteel is het voor scholen met 4 of meer nieuwkomers op school mogelijk aanvullende bekostiging aan te vragen. De regeling aanvullende bekostiging van het onderwijs vindt momenteel plaats gedurende het eerste jaar”.

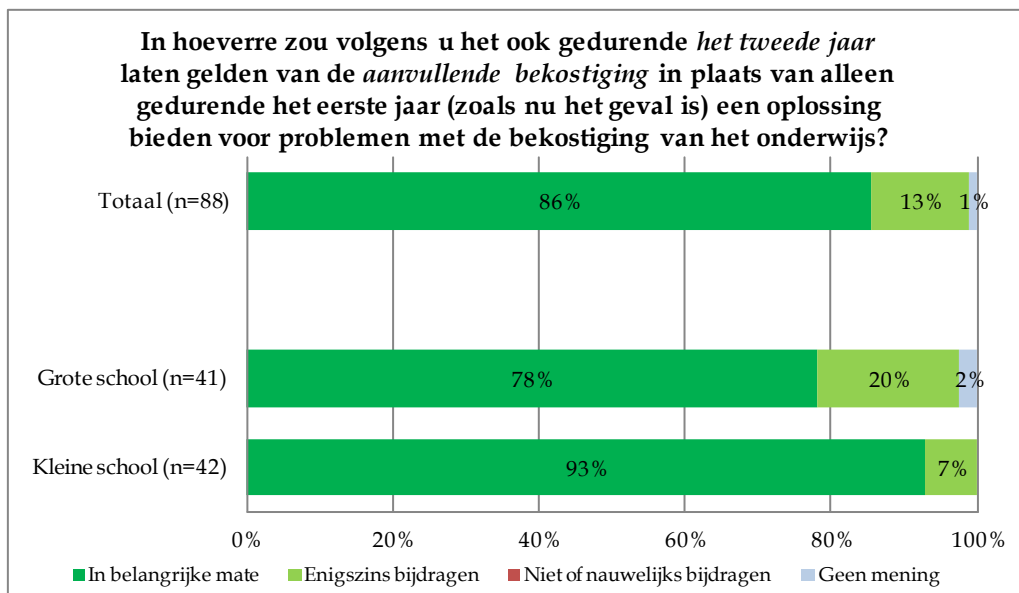
Een zeer ruime meerderheid van de directeuren/contactpersonen van de LOWAN-scholen (89%) geeft aan dat de school aanvullende bekostiging van het onderwijs heeft aangevraagd.

Volgens ruim de helft van de contactpersonen/ directeuren (57%) zou het laten gelden van de aanvullende bekostiging vanaf de eerste leerling in plaats van vanaf de vierde leerling (zoals nu het geval is) een oplossing bieden voor de problemen met de bekostiging van het onderwijs.

Vrijwel alle contactpersonen/ directeuren (99%) zijn van mening dat het ook gedurende het tweede jaar laten gelden van de aanvullende bekostiging een oplossing zou bieden voor de problemen met de bekostiging van het onderwijs.

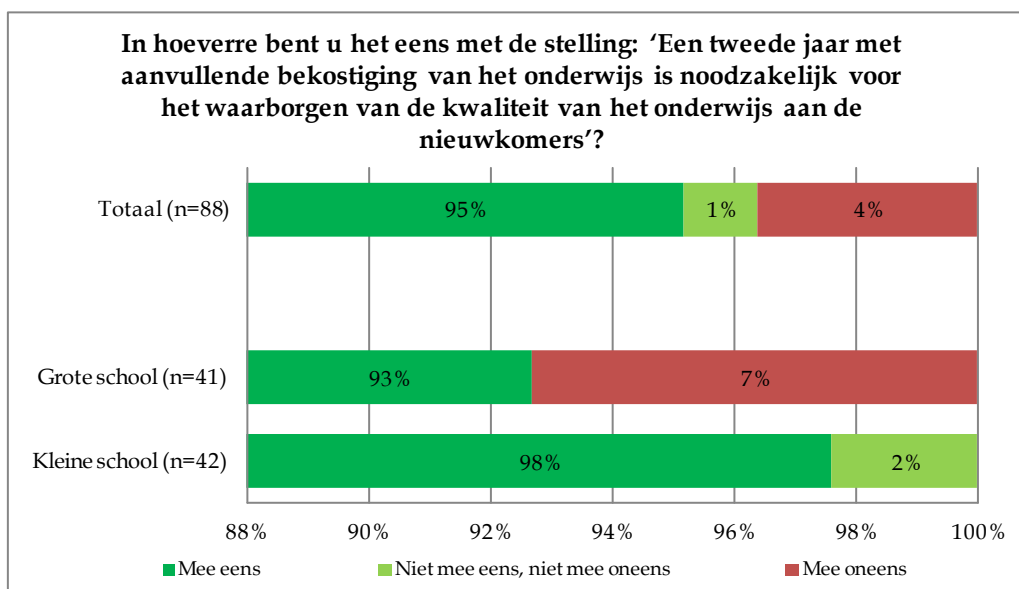
Volgens de directeuren/contactpersonen zou naar schatting de aanvullende bekostiging (bovenop de reguliere bekostiging van € 4.300) in het schooljaar 2015-2016 gemiddeld circa € 5.500 per leerling moeten bedragen. De aanvullende bekostiging in het tweede jaar (in schooljaar 2016-2017) zou gemiddeld circa € 3.500 per leerling moeten bedragen.

	Totaal	Kleine scholen	Grote scholen
Gemiddeld aantal euro's per leerling als <i>aanvullende bekostiging</i> (bovenop de reguliere bekostiging van € 4.300) in het schooljaar 2015-2016.	€ 5.500	€ 7.000	€ 4.100
Gemiddeld aantal euro's per leerling als aanvullende bekostiging in het tweede jaar (in schooljaar 2016-2017).	€ 3.600	€ 3.700	€ 3.500

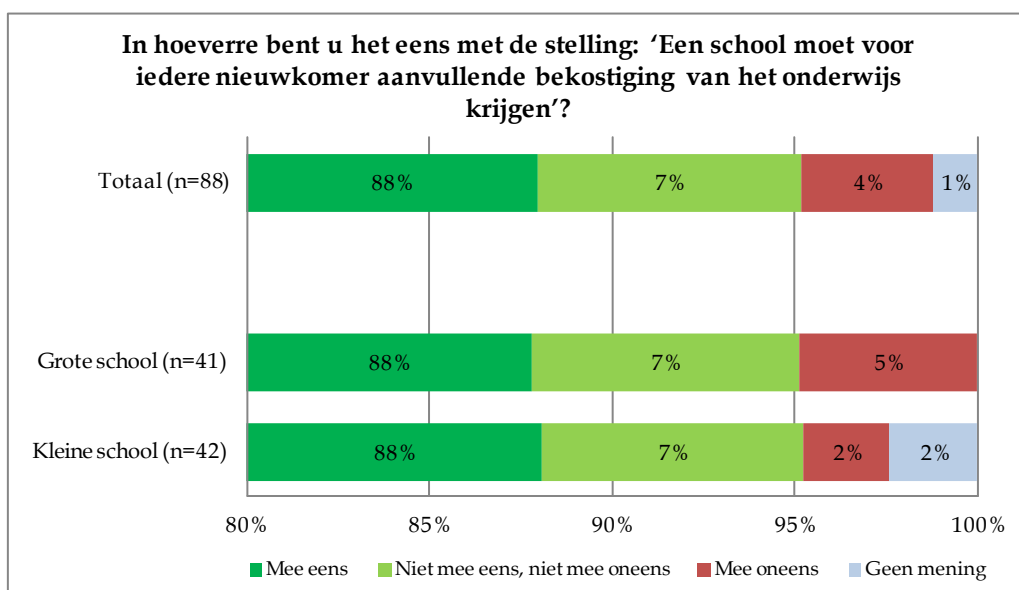
Noot: de gemiddelde bijdragen moeten met enige terughoudendheid worden geïnterpreteerd daar van de bedragen genoemd door enkele directeuren/contactpersonen, ondanks de expliciete instructie, niet geheel duidelijk is of het bedragen in euro's betreft of duizendtallen.

4.4 Stellingen over de aanvullende bekostiging van het onderwijs aan nieuwkomers

Een zeer ruime meerderheid van de directeuren/contactpersonen van de LOWAN-scholen (95%) is het eens met de stelling 'Een tweede jaar met aanvullende bekostiging van het onderwijs is noodzakelijk voor het waarborgen van de kwaliteit van het onderwijs aan de nieuwkomers'.

Eveneens een ruime meerderheid (88%) is het eens met de stelling 'Een school moet voor iedere nieuwkomer aanvullende bekostiging van het onderwijs krijgen'.

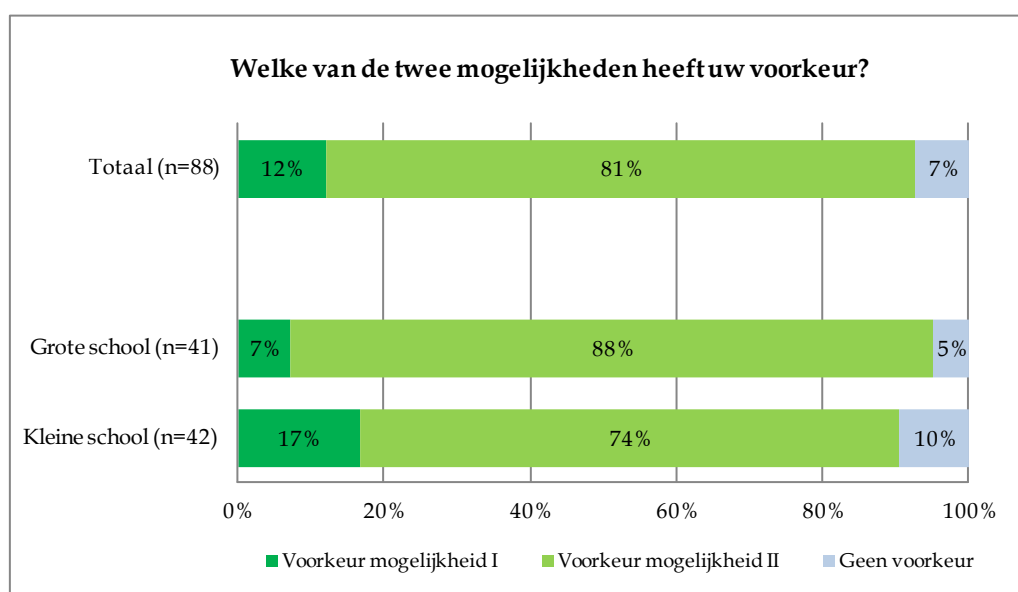
4.5 Oplossingen voor problemen met de bekostiging van het onderwijs aan nieuwkomers

We hebben de directeuren/contactpersonen de volgende informatie voorgelegd en hen aansluitend gevraagd welke van de twee mogelijkheden hun voorkeur heeft:

“Als oplossing voor problemen met de bekostiging van het onderwijs aan nieuwkomers zijn twee mogelijkheden in de vragenlijst aan de orde gekomen. Welke van de onderstaande twee mogelijkheden heeft uw voorkeur?”

- I. *Het laten gelden van de aanvullende bekostiging van het onderwijs aan nieuwkomers vanaf de eerste nieuwkomer in plaats van vanaf de vierde nieuwkomer.*
- II. *Het toevoegen van een tweede jaar met aanvullende bekostiging van het onderwijs aan nieuwkomers “.*

Een ruime meerderheid van de directeuren/contactpersonen (81%) heeft een voorkeur voor de tweede mogelijkheid: het toevoegen van een tweede jaar met aanvullende bekostiging van het onderwijs aan nieuwkomers.

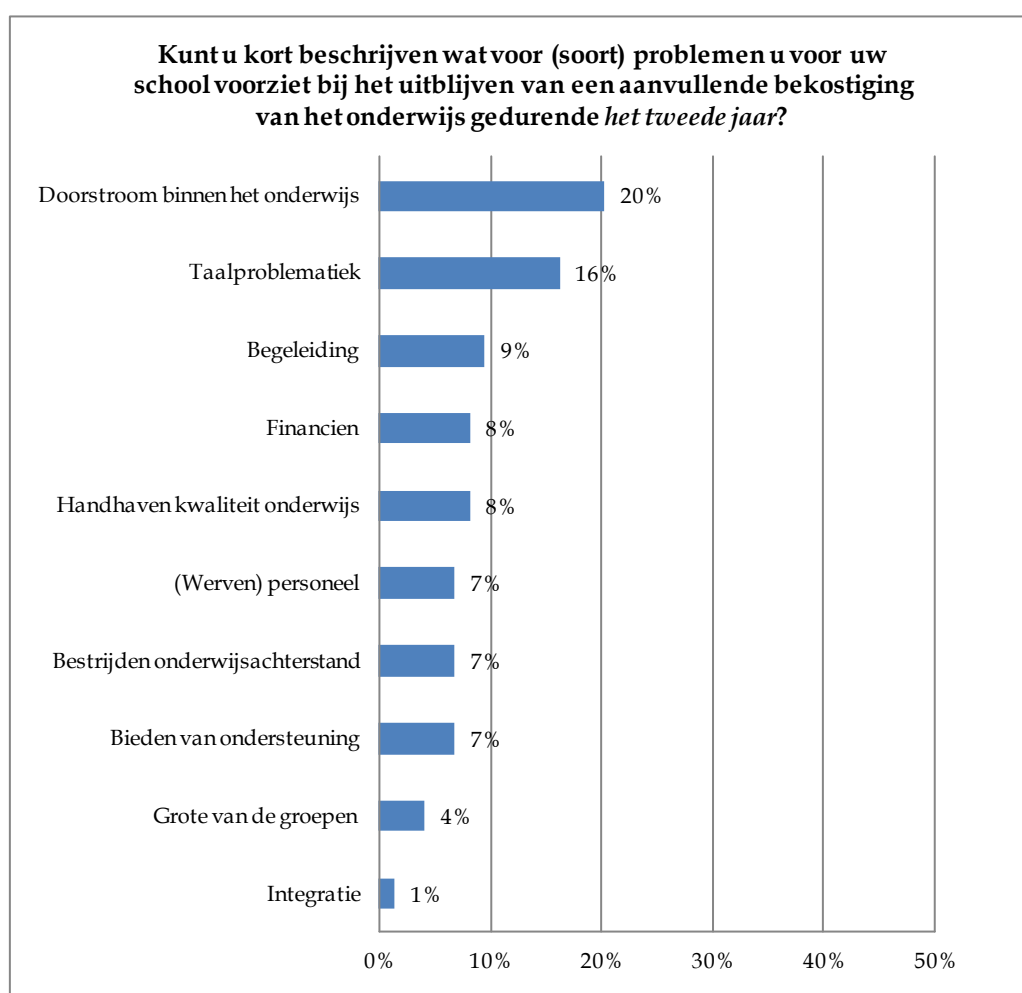

4.6 Problemen bij het uitblijven van aanvullende bekostiging in het tweede jaar

Tot slot hebben we de directeuren/contactpersonen gevraagd kort te beschrijven wat voor (soort) problemen zij voor hun school voorzien bij het uitblijven van een aanvullende bekostiging van het onderwijs gedurende *het tweede jaar*.

We hebben vervolgens de antwoorden op deze open vraag gecategoriseerd en gecodeerd.

Het meest wordt door de directeuren/contactpersonen voorzien dat er zich, bij het uitblijven van een aanvullende bekostiging, problemen zullen voordoen bij de doorstroom van de nieuwkomers binnen het onderwijs (20%) en bij de beheersing van de taal door de nieuwkomers (16%).

4.7 Achtergrondvragen

	n=	%
Wat is het totaal aantal leerlingen op uw school?		
- 200 of minder leerlingen	42	51%
- meer dan 200 leerlingen	41	49%
Totaal		100%
Wat is uw functie... ?		
Directeur	70	83%
Andere functie	14	14%
Totaal		100%

Noot: Als gevolg van het ontbreken van gegevens met betrekking tot het aantal leerlingen (missing values) is voor 5 scholen geen indeling naar schoolgrootte te maken.

Als gevolg van het ontbreken van gegevens met betrekking tot de functie (missing values) is voor 4 respondenten geen indeling naar functie te maken.